

POBYT I PRACA NA TERYTORIUM POLSKI

PORADNIK DLA OBYWATELI UKRAINY

DO CZASU
WEJŚCIA W ŻYCIE
PRZEPISÓW
„SPECUSTAWY”

W związku z sytuacją w Ukrainie, spowodowaną zbrojną napaścią Federacji Rosyjskiej, wielu obywateli Ukrainy postanawia przekroczyć granicę państwową RP w celu odnalezienia schronienia przed wojną.

Po przekroczeniu granicy, ukraińscy uchodźcy znajdują się w trudnej sytuacji, spowodowanej brakiem znajomości języka oraz reguł obowiązujących na terytorium Polski. Często sytuacja ta spotęgowana jest bardzo szybkim tempem wyjazdu z Ukrainy

Dlatego przygotowaliśmy poradnik kierowany do obywateli Ukrainy, przybliżający problematykę dotyczącą przekraczania granicy, legalizacji pobytu na terenie Polski oraz sposobów uzyskania stosownych zezwoleń potrzebnych do wykonywania pracy w Polsce.

Ten poradnik jest pierwszym z cyklu praktycznych poradników dla naszych Gości z Ukrainy.

Mamy nadzieję, że niniejsze opracowanie przybliży reguły obowiązujące w polskim porządku prawnym i ułatwi pobyt oraz podjęcie pracy na terytorium Polski – do czasu wejścia w życie zapowiadanej przez Radę Ministrów tzw. specustawy.

Ustawa ta w założeniach ma harmonizować zasady pobytu uchodźców na terenie Polski oraz uprawniać ich do korzystania z niektórych polskich świadczeń zdrowotnych oraz społecznych.

W dniu 7 marca 2022 roku, Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Na ten moment nie jest znany termin uchwalenia.

1. Przekraczanie Granicy

1.1 Uwagi Ogólne

Obywatele Ukrainy uprawnieni są do przekroczenia polskiej granicy państwowej na podstawie:

- ruchu bezwizowego,
- wizy krajowej typu D lub wizy Schengen typu C,
- wizy długoterminowej lub zezwolenia na pobyt, wydanego przez inne państwo strefy Schengen,
- zgody wydanej przez Komendanta Głównego Straży Granicznej udzielonej przy przekraczaniu granica (wjazd na zasadach szczególnych),
- zezwolenia na pobyt czasowy, pobyt stały lub pobyt rezydenta długoterminowego UE wraz z zezwoleniem i ważną kartą pobytu,
- wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (status uchodźcy).

1.2 Wjazd bez wymogu wizy

Od dnia 19 lutego 2022 r. polskie władze zniosły ograniczenia w zakresie celu przekroczenia granicy Polski.

Oznacza to, że wjazd w ramach ruchu bezwizowego jest dostępny dla obywateli Ukrainy bez konieczności spełnienia jakichkolwiek dodatkowych wymogów.

Granice polsko - ukraińską można przekroczyć w Dorohusku, Korczowej, Hrebennem, Medyce, Budomierzu, Krościenku, Zosinie i Dołhobyczowie. Według stanu na dzień powstawania niniejszego poradnika, wszystkie przejścia graniczne pomiędzy Polską, a Ukrainą są otwarte.

Od dnia 25 lutego 2022 roku, polska Straż Graniczna nie wymaga od obywateli Ukrainy posiadania innych dokumentów niż ważny paszport biometryczny - możliwy jest też w szczególnych przypadkach wjazd bez paszportu biometrycznego

1.3 Wjazd na szczególnych warunkach (bez paszportu)

Zgodnie z przepisami, w przypadku braku paszportu możliwe jest przekroczenie granicy na szczególnych warunkach, na okres 15 dni po otrzymaniu zgody Komendanta Głównego Straży Granicznej.

Od dnia 25 lutego 2022 roku, polskie władze zezwalają obywatelom Ukrainy na przekraczanie granicy na podstawie jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego tożsamość – jednak na ten moment brak jest podstaw prawnych takiego działania.

1.4 Procedura uchodźcza

Uchodźcy z terenów objętych wojną mogą starać się o objęcie ochroną międzynarodową. Wniosek o objęcie taką ochroną można złożyć na granicy polsko-ukraińskiej lub w jednostce Polskiej Straży Granicznej.

Decyzja o przyznaniu lub odmowie przyznania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, podejmowana jest przez Szefa właściwego Urzędu do Spraw cudzoziemców.

**WŁAŚCIWY ORGAN:
STRAŻ GRANICZNA
LUB SZEFE URZĘDU
DS. CUDZOZIEMCÓW**

Po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zostaniesz skierowany do ośrodka recepcyjnego, podlegającemu Urzędowi do Spraw Cudzoziemców.

Po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, nie jest możliwe przekraczanie granicy Polski i podróżowanie m.in. do Niemiec do czasu zakończenia procedury. W takim przypadku paszport uchodźcy zostaje zatrzymany przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, a w jego miejsce wydawany jest specjalny dokument - TZTC (tymczasowe zaświadczenie dla cudzoziemca), potwierdzający tożsamość i prawo do pobytu w Polsce, aż do czasu zakończenia postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Co ważne, praca w Polsce nie jest dozwolona w ciągu pierwszych 6 miesięcy procedury o objęcie ochroną międzynarodową. Jeśli upłynęło 6 miesięcy, a Twoja sprawa jest nadal procedowana, możesz ubiegać się o zaświadczenie, które uprawnia Cię do pracy w Polsce. Po uzyskaniu ochrony międzynarodowej masz prawo do pracy w Polsce bez zezwolenia na pracę.

Procedura objęcia ochroną międzynarodową powinna trwać **do 6 miesięcy**. Jednak obecnie, średni czas przeprowadzania tego postępowania wynosi 14,5 miesiąca.

Wniosek o objęcie ochroną międzynarodową jest zwolniony od opłat. przekroczenia granicy Polski.

Co ważne, sugerujemy nie składać wniosków o otrzymanie statusu uchodźcy do czasu wejścia w życie wspomnianej „specustawy”.

2. Pobyt w Polsce

2.1 Zezwolenie na pobyt tymczasowy

W przypadku tymczasowego pobytu na terenie Polski i możliwości udowodnienia pobytu powyżej 90 dni, np. w przypadku pracy na podstawie zezwolenia na pracę lub oświadczenia, możliwe jest wnioskowanie o **tymczasowe zezwolenie na pobyt** w celu legalizacji pobytu w Polsce.

Zezwolenie na pobyt tymczasowy upoważnia również do przebywania w innych państwach należących do strefy Schengen, przez okres nieprzekraczający okres 90 dni w każdym 180 dniowym okresie. Jednakże, zezwolenie to nie upoważnia do podjęcia pracy we wspomnianych państwach, ponieważ zawsze regulują to lokalne przepisy dotyczące imigrantów.

W Polsce wyróżniamy kilka możliwych do zastosowania typów tymczasowego zezwolenia na pobyt, które przedstawione zostały w trzecim rozdziale.

2.2 Zezwolenie na pobyt stały

Złożenie wniosku o zezwolenie na pobyt stały jest możliwe, jeśli spełnione są kryteria jednej z szeregu kategorii cudzoziemców, mowa w szczególności o osobach posiadających ważną Kartę Polaka.

Czas rozpatrywania wniosku około 6 miesięcy.

Opłata – 640 zł za zezwolenie oraz 50 zł za Kartę pobytu.
 W przypadku posiadania Karty Polaka, wnioskodawca jest zwolniony z opłat.

WŁAŚCIWY ORGAN:
WOJEWODA
WŁAŚCIWY ZE
WZGLĘDU NA
MIJSCĘ POBYTU

Wymagane dokumenty:

- Wypełniony formularz zgłoszeniowy;
- Zdjęcie wnioskodawcy;
- Kopia Karty Polaka oraz jej oryginał (jeśli wnioskodawca taką posiada);
- Dokumenty potwierdzające fakt, iż wnioskodawca ma fundusze na pokrycie kosztów życia oraz kosztów powrotu do państwa ojczystego;
- Dokument potwierdzający posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego ważnego na terenie państw strefy Schengen opiewające na kwotę min. 30 000 euro.

Osoby, które uzyskały zezwolenie na stały pobyt mogą podjąć pracę na terenie Polski bez konieczności ubiegania się o dodatkowe pozwolenia.

2.3 Wiza krajowa

W razie możliwości przedstawienia dowodu na pobyt w Polsce przekraczający 90 dni, np. podjęcia pracy na podstawie zezwolenia albo oświadczenia, można ubiegać się o wizę krajową, aby zalegalizować swój pobyt na terenie Polski.

Wizę krajową można uzyskać jedynie w polskim konsulacie na terenie Ukrainy, zatem przypadku tego w ogóle nie bierzemy pod uwagę.

3. Praca w Polsce

3.1 Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi

Wykonywanie pracy w Polsce możliwe jest obecnie na podstawie **zarejestrowanego oświadczenia** o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w lokalnym urzędzie pracy, **przez potencjalnego pracodawcę**.

**WŁAŚCIWY ORGAN:
POWIATOWY URZĄD
PRACY WŁAŚCIWY
DLA SIEDZIBY
PRACODAWCY**

Oświadczenie takie jest ważne do 24 miesięcy.

Czas rozpatrywania wniosku zazwyczaj 7 dni roboczych.

Opłata – 30 zł.

Wymagane dokumenty:

- Formularz oświadczenia,
- Wyciąg ze stosownego rejestru lub kopia dowodu tożsamości pracodawcy,
- Oświadczenie o niekaralności pracodawcy.

Oświadczenie uprawnia do legalnej pracy **u danego pracodawcy**.

3.2 Zezwolenie na pracę

W Polsce występuje kilka typów zezwoleń na pracę. Typ A przysługuje pracownikom zatrudnionym przez polskiego pracodawcę. Typy C-E przysługuje pracownikom oddelegowanym do wykonywania pracy na terytorium Polski przez zagranicznego pracodawcę.

W przypadku tego zezwolenia, wnioski oraz dokumenty składa przyszły pracodawca i to on powinien zapewnić realizację odpowiedniej procedury.

3.3 Zezwolenie na pobyt tymczasowy

Zezwolenie na pobyt czasowy może być wykorzystane jako podstawa jedynie uprawniająca do pobytu w Polsce dłużej niż 90 dni. W określonych przypadkach, zezwolenie na pobyt tymczasowy może być jednak połączone z zezwoleniem na pracę. Cudzoziemiec otrzymuje wówczas zezwolenie na pracę i kartę pobytu.

Zezwoleniami na pobyt tymczasowy, uprawniającymi do wykonywania pracy na terytorium Polski bez konieczności uzyskiwania dodatkowych zezwoleń są:

- Zezwolenie na pobyt tymczasowy i pracę (tzw. zezwolenie jednolite) – przysługuje pracownikom wykonującym większość profesji na rzecz pracodawcy z Polski.
- Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji (Niebieska Karta UE) – przysługuje pracownikom wykonującym pracę w zawodach wymagających wysokich kwalifikacji. Kwalifikacje takie muszą być potwierdzone dyplomem ukończenia studiów wyższych lub dokumentem poświadczającym co najmniej 5 letnie doświadczenie w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.
- Zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania działalności gospodarczej – przysługuje cudzoziemcom, którzy mają zamiar wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Polski, zasiadać w zarządach spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółek akcyjnych, w których udziały należą do cudzoziemca, zarządzać sprawami osób prawnych lub być prokurentami.

Termin ważności zezwolenia:

- Do 3 lat z możliwością wielokrotnego przedłużania w przypadku zezwoleń na pobyt tymczasowy i pracę oraz zezwoleń na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.
- Od 3 do 5 lat z możliwością wielokrotnego przedłużania w przypadku zezwoleń na pobyt czasowy w celu wykonywania działalności gospodarczej.

WŁAŚCIWY ORGAN:
URZĄD WOJEWÓDZKI
WŁAŚCIWY ZE
WZGLĘDU NA
MIEJSCE
ZAMIESZKANIA
CUDZOZIEMCA

Czas rozpatrywania – od 5 do 9 miesięcy.

Opłata – 440 zł za zezwolenie oraz 30 zł za kartę pobytu.

Wymagane dokumenty:

- Formularz wniosku.
- Dowód posiadania ubezpieczenia medycznego finansowanego ze środków publicznych, medycznego ubezpieczenia w podróży ważnego we wszystkich państwach strefy Schengen. Wymagana wysokość ubezpieczenia nie powinna być niższa niż 30 000 Euro na cały

okres wizowy.

- Oryginał informacji starosty lub dokument potwierdzający zwolnienie z informacji starosty – Informacja starosty jest dokumentem informującym o możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy na lokalnym rynku pracy. Dokument ten jest wydawany na wniosek pracodawcy w powiatowym urzędzie pracy. Informacja Starosty jest ważna 180 dni. (**w przypadku zezwolenia jednolitego i Niebieskiej Karty UE**).
- Dokumenty potwierdzające wykształcenie lub staż na określonym stanowisku (**w przypadku Niebieskiej Karty UE**).
- Umowa z przyszłym pracodawcą na co najmniej rok (**w przypadku Niebieskiej Karty UE**).
- Dokument zaświadczący miejsce zamieszkania w Polsce (**w przypadku zezwolenia dla przedsiębiorców**).
- Zaświadczenie z ZUS i Urzędu Skarbowego odnośnie niezalegania ze składkami zdrowotnymi oraz z należnościami podatkowymi (**w przypadku zezwolenia dla przedsiębiorców**).
- Dokumenty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą (**w przypadku zezwolenia dla przedsiębiorców**).

Powyższe zezwolenia na pobyt uprawniają również do pobytu w innych krajach strefy Schengen przez okres nieprzekraczający 90 dni w każdym 180-dniowym okresie. Nie uprawniają one jednak do pracy w tych krajach.

Podstawy prawne:

Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. 2013 poz. 1650).

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2004 Nr 99 poz. 1001).

Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2003 Nr 128 poz. 1176).

Świadczymy bezpłatną pomoc prawną dla uchodźców z Ukrainy

Ми надаємо безплатну правову допомогу біженцям з України

Uprzejmie informujemy, że kancelaria świadczy bezpłatną pomoc prawną dla uchodźców znajdujących się na terytorium Polski w związku z wojną w Ukrainie.

Повідомляємо, що юридична фірма надає безплатну правову допомогу біженцям, які перебувають на території Польщі у зв'язку з війною в Україні.

Przypominamy, że zgodnie z polskim prawem, każdy uchodźca przebywa w Polsce legalnie, bez potrzeby otrzymywania dodatkowych zezwoleń na pobyt.

Нагадуємо, що відповідно до польського законодавства кожен біженець перебуває в Польщі на законних підставах, без необхідності отримувати додаткові дозволи на проживання.

W najbliższym czasie przepisy mają ulec zmianie, harmonizując obecną sytuację i upraszczając procedury związane z możliwością podejmowania pracy. Do tego czasu jesteśmy do Państwa dyspozycji oraz przygotowujemy się na wprowadzenie nowych regulacji odnośnie pobytu uchodźców z Ukrainy.

Найближчим часом планується внести зміни до регламенту, який узгодить поточну ситуацію та спростить процедури, пов'язані з можливістю влаштуватися на роботу. До цього часу ми у Вашому розпорядженні і готуємось до введення нових правил щодо перебування біженців з України.

W przypadku problemów pomagamy w kontakcie z urzędami, notariuszami i organizacjami pozarządowymi. Pomagamy także w komunikacji w sprawach, w których konieczna jest znajomość języka polskiego.

У разі виникнення проблем ми допомагаємо в контактах з офісами, нотаріусами та громадськими організаціями. Ми також допомагаємо у спілкуванні в питаннях, де знання польської мови є необхідним.

Świadczymy pomoc prawną z różnych dziedzin prawa.

Надаємо юридичну допомогу в різних галузях права.

Mówimy po polsku. Говоримо українською.

We speak English. Nous parlons français.

Мы говорим по-русски.

Kontakt

e-mail: ukraina@aliciabien.pl

telefon: 505 105 092

Контактні дані

e-mail: ukraina@aliciabien.pl

телефон: 505 105 092